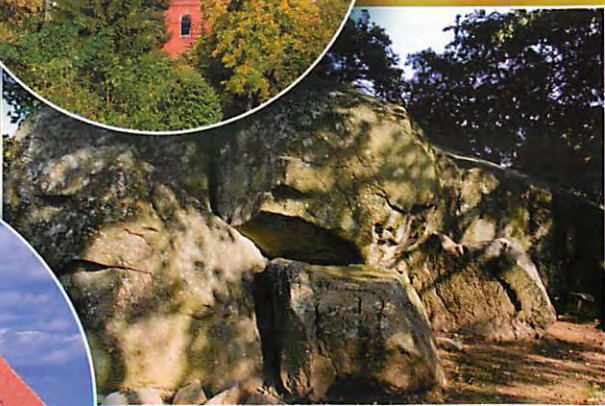
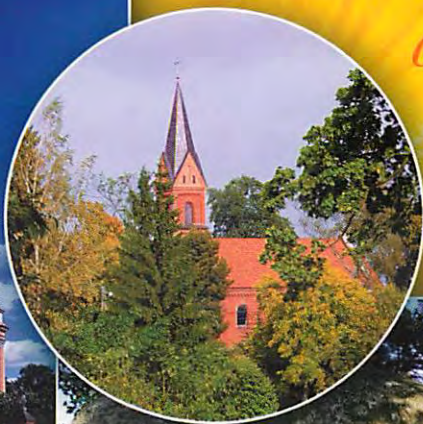




# Gmina i Miasto Bisztynek





## *Legenda*

*Mieszkał kiedyś w Bisztyнку ubogi szewc; los nie poskąpił mu tylko dzieci. Było ich tyle, że kiedy urodziło się ostatnie, nie miał już kogo prosić na kuma. Martwił się tym wielce szewczyzna, praca mu nie szła, powędrował więc do miasta. A nuż się jakaś rada znajdzie? Minę miał taką strapioną, że przechodzący właśnie nieznanomy młodzieniec spytał go, czym tak się frasuje. Chłop chętnie zwierzył się ze swojej troski. - No to ja ci będę kumem - rzekł na to młodzieniec. - Ale jak chłopak szkoły ukończy, to przyjadę po niego. Uradował się szewc - nie tylko znalazł kuma, ale jeszcze takiego, co mu chłopaka do szkół pošle. W następną niedzielę odbyły się chrzciny. Nieznajomy w dwa czarne konie zajechał przed chałupinę szewca i powiózł dziecko do kościoła. MICHAŁ na imię mu dano. Gdy wrócili do domu, kum wręczył ojcu trzosik na naukę chłopca. Chłopak był zdolny, kształcono go więc na księdza nie przypuszczając, że to za diabelskie pieniądze. Michał właśnie nauki skończył i miał swą pierwszą mszę odprawić, kiedy zjawił się diabeł. Ale miał on jeszcze pilną pracę wykonać, to tak się ugadali: zanim Michał mszę ukończy, diabeł wielki kamień z Afryki przyniesie i przyjdzie po niego.*

*Poleciał diabeł co tchu, ale kamień olbrzymi był i ciężki okrutnie, droga powrotna zajęła mu więc więcej czasu niż przypuszczał. Kiedy był nad przedmieściem Bisztyńka, usłyszał, że msza się już skończyła. Zatrząsł się diabeł ze złości, że się spóźnił i Michałową duszę stracił. Kamień wysunął mu się z rąk i z wielkim hukiem spadł tam, gdzie dotąd się znajduje.*

**G**mina i Miasto Bisztynek zajmuje powierzchnię 20355 ha i liczy 7083 ludności. Charakter Gminy jest typowo rolniczy. Miasto otrzymało nazwę Bischowstein, czyli Biskupi Kamień. Ów kamień, to gład polodowcowy, jakich wiele spotyka się na Warmii i Mazurach. Kamień bisztyński jest rozłupany na trzy części, które zwarcie przylegają do siebie tworząc olbrzymi masyw skalny. Z gładem związana jest znana w okolicy legenda o ubogim szewcu i diable. Jest to największy gład narzutowy na całym Pojezierzu Wschodnim: jego obwód wynosi 28 m, wysokość 3 m. Został on uznany za pomnik przyrody nieożywionej.



**O**d XV wieku Bisztynek, uwikłany był w liczne, niszczące konflikty pomiędzy Zakonem Krzyżackim a państwem polskim. Pomimo tych trudnych uwarunkowań historycznych w Bisztyнку rozwijało się rzemiosło, hodowla i rolnictwo.

**G**łównym zabytkiem jest kościół parafialny św. Macieja z końca XIV wieku, rozbudowany i przebudowany w stylu barokowym w wieku XVIII. To właśnie z tym obiektem wiążą się wszystkie historyczne momenty w życiu Bisztyńka, od momentu lokacji zaczynając. Kościół farny wzniesiono w końcu XIV wieku, a wyświęcono w 1400 r. Obecnie kościół pw. św. Macieja Apostoła jest Sanktuarium Najdroższej Krwi Pana Jezusa gdzie, jak przed wiekami, uczęszczają liczne pielgrzymki.



**W** średniowieczu miasto zamknięte było murami z trzema bramami: Reszelską, Warszawską i Lidzbarską. Do dzisiaj zachowała się tylko Brama Lidzbarska z fragmentem murów obronnych z przełomu XV i XVI wieku.



**K**olejnym zabytkiem jest kościół cmentarny z lat 1612- 1632, wzniesiony ku czci św. Michała, który w tradycji ludowej był nazywany kościołem św. Marty. Budowla ta stanowi przykład skromnego kościółka charakterystycznego dla stylu rokokowego.



**D**awne centrum Bisztynka wyzna zał czworoboczny rynek, na którym znajdował się Ratusz . W przywileju miejskim z 1385r. nazywany był „domem handlowym”, ponieważ zawsze łączył w sobie funkcję siedziby Radu i Ławy Miejskiej z funkcją handlową. Mieścił on w swym wnętrzu składy kupieckie oraz obudowany był kramami. Niszczony pożarami ostatecznie został spalony i zburzony w 1945r. w wyniku działań wojennych. Kolejnym ciekawym wątkiem historycznym Bisztynka jest rok 1920, kiedy na terenie miasta odbył się plebiscyt, w którym mieszkańcy mieli opowiedzieć się za przyłączeniem do Niemiec lub Polski.

Aby nie oddano żadnego głosu za Polską, władze niemieckie sprowadziły z Rzeszy na głosowanie 1108 obywateli Niemiec. Dla upamiętnienia tego zdarzenia , w rocznicę plebiscytu na urządzonym skwerze koło ówczesnej elektrowni (dziś budynek Urzędu) odsłonięto głaz z napisem „Do Niemiec należymy i w Niemczech pozostaniemy.” W roku 1985 w ramach obchodów 600-lecia Bisztynka, głaz zaopatrzone w godło i napis „1385-1985 Zasłużonym w walce o wolność i polskie trwanie na tej ziemi hołd pamięci składa społeczeństwo Bisztynka”.



**M**ając tak piękne położenie i przyrodę nie zanieczyszczona przez przemysł władze samorządowe za priorytet działań inwestycyjnych przyjęły poprawę warunków ochrony środowiska. Wybudowana została oczyszczalnia ścieków i skanalizowano miasto. Możemy pochwalić się składowaniem odpadów komunalnych odpowiadającym wymogom Unii Europejskiej. Na terenie miasta zmodernizowany został układ telekomunikacyjny wprowadzono modernizację systemów ciepłowniczych przy wykorzystaniu technologii przyjaznych dla środowiska.



**S**zczególnym terenem w Gminie Bisztynek jest chroniony rezerwat przyrody „Polder – Sątopy-Samulewo”. Jest to płytki, rozległy zbiornik z licznymi kępami o ogromnych walorach przyrodniczych. Znajdują się tam miejsca żerowania i gniazdowania różnych gatunków ptaków takich jak: łabędzie, bociany, żurawie, czaple modronose, bocianny, ptaki siewkowate. Jest to miejsce żerowania bielika i rybołowa. To wspaniałe uroczysko stwarza prawdziwą ostoję ptactwa w liczbie, która oszałamia przyrodników.





**L**okalne Samorzady włączyły się w proces rozwijania kontaktów w rejonie Morza Bałtyckiego, przystępując w 1998 roku do Stowarzyszenia Gmin RP Euroregion Bałtyk. Ten największy na kontynencie euroregion obejmuje obszary gmin i województw położonych na terytorium sześciu krajów: Polski, Rosji, Litwy, Łotwy, Szwecji oraz Danii. Głównym celem Stowarzyszenia jest podejmowanie działań na rzecz poprawy warunków życia ludności zamieszkującej jego obszar.



**B**isztynek należy do Międzynarodowej Sieci Miast Cittaslow i wspólnie z miastami: Reszel, Lidzbark Warmiński i Biskupiec tworzy Polską krajową Sieć Miast Cittaslow. Biorąc pod uwagę uwarunkowania Bisztynka dostrzeżono w tym możliwość rozwoju poprzez wykorzystanie naturalnych warunków miasta, w którym brak jest zakładów przemysłowych i w którym życie toczy się własnym tempem odpowiadającym idei „slow cities”. Nieduża aglomeracja Bisztynka sprawia, że tworzy on idealny model „miasta dobrego życia”, w którym stawia się na ochronę przyrody, powietrza, wspieranie lokalnych potraw i rzemiosł oraz dąży do poprawy jakości życia mieszkańców.



W marcu 2009r. podpisano Umowę o partnerstwie i współpracy pomiędzy Bisztyńkiem i Zelenogradskiem. Miasto to leży w Obwodzie Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej. W założeniu współpraca obu miast opierać się ma na wymianie doświadczeń w zakresie kultury oraz przedsiębiorczości, budowaniu pozytywnych stosunków oraz nawiązywaniu kontaktów między mieszkańcami.

Współpraca zagraniczna oraz uczestnictwo w strukturach euroregionalnych stwarza wymierne korzyści finansowe, umożliwia bowiem ubieganie się o dotacje w wielu dziedzinach w zakresie wzajemnej współpracy oraz poprawy warunków życia mieszkańców.



## Plan miasta Bisztynek

- droga wojewódzka
- droga powiatowa
- droga gminna
- granica gminy
- łąsy-łąki-tereny zielone
- rzeka, jezioro
- teren planowanej i istniejącej zabudowy przemysłowej
- teren zabudowlany
- Urząd Gminy i Miasta
- kościół
- cmentarz
- poczta
- szkoła
- ośrodek zdrowia
- stacja benzynowa, LPG
- policja
- obiekt zabytkowy
- teren sportowy
- biblioteka
- przystanek PKS
- parking
- ośrodki wypoczynkowe
- apteka
- kaplice
- pomniki, miejsca pamięci
- pomniki przyrody



**Urząd Miejski w Bisztyнку**  
**ul. Kościuszki 2, 11-230 Bisztynek**  
**tel. 521 64 00, fax (89) 718 86 03**  
**e-mail. [urzadbisztynek@poczta.onet.pl](mailto:urzadbisztynek@poczta.onet.pl)**